

УДК 664:658.56

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ

М.А. Зенкін, д.т.н., професор

Київський національний університет технологій та дизайну

О.О. Клименко, магістрант

Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: якість, харчування дитяче, управління, методи оцінки.

Правильне харчування з перших днів життя дитини підвищує захисні реакції організму і відіграє важливу роль в профілактиці захворювань.

До технології харчових концентратів для дитячого і дієтичного харчування висуваються особливі, найвищі вимоги: забезпечення гігієнічної безпеки; збереження харчової та біологічної цінності; відповідність продуктів віковим особливостям дитячого організму за органолептичними, фізико-хімічними та реологічними показниками.

Відповідно до сучасної тенденції збалансованого харчування в раціоні дітей повинні бути біологічно повноцінні молочні, плодоовочеві, зернові продукти, що відповідають віковим фізіологічним особливостям організму дитини.

Характерною особливістю українського ринку дитячого харчування є орієнтація на продукти, що не містять консервантів та інших ненатуральних добавок.

Існуюча в Україні система забезпечення продуктами дитячого харчування враховує перспективну потребу в продуктах і забезпеченість виробництва екологічно чистою сировиною.

Для організації промислового виробництва харчових концентратів для дитячого і дієтичного харчування необхідні глибоке наукове обґрунтування обраних технологічних процесів, використання високоякісної сировини і компонентів, а також суворе дотримання санітарно-гігієнічних режимів виробництва.

Підприємства харчової промисловості і підприємства інших галузей економіки велику увагу приділяють не тільки розробці системи менеджменту якості, але й її вдосконаленню і визнанню, через участь у різних конкурсах і, перш за все, в конкурсі на здобуття премій в області якості.

Сучасна система менеджменту якості сформувалася завдяки теоретичним дослідженням і розробкам вітчизняних і зарубіжних вчених. Слід, однак, відзначити, що саме поняття якості формувалося під впливом історико-виробничих обставин. Теоретичні дослідження і практичні розробки в області якості продукції велися, в основному, на матеріалах машинобудівних, металургійних підприємств; на матеріалах авіаційної і автомобільної промисловості.

Однак в харчовій промисловості ще багато невирішених проблем і недостатньо досвіду в оцінці та управлінні якістю. Це стосується і виробництва дитячого харчування, де особливе значення мають вхідний контроль (виробництва і якості готової продукції), вихідний (приймальний) контроль готової продукції, відповідність виробленого продукту вимогам нормативної документації. У зв'язку з цим оцінка та управління якістю дитячого харчування видається актуальною. Адже виробництво продуктів дитячого харчування та їх якість є найголовнішою умовою інтелектуального та фізичного здоров'я майбутнього населення країни.

Сучасний етап ринкових перетворень в Україні має стратегічне завдання підвищення конкурентоспроможності економіки, що не може бути досягнуто без конкурентоспроможності підприємств та їхньої продукції.

У підвищенні конкурентоспроможності підприємств важливо розробити і впровадити на них систему менеджменту якості, що відповідає вимогам ISO 9000-2015.

Документація системи менеджменту якості повинна відповідати суті процесів та очікуваних результатів по кожному процесу. Найбільш складним документом є Керівництво з якості. Саме від правильності його розробки залежить можливість проведення внутрішнього, і зовнішнього аудиту системи менеджменту якості в кожному підрозділі і по підприємству в цілому.

Для аналізу ефективності функціонування системи менеджменту якості можуть бути використані вторинна інформація, що міститься у фінансовій звітності, та первинна, отримання якої передбачає проведення систематичного моніторингу, інших спеціальних спостережень, програма яких розробляється з урахуванням конкретного завдання перевірки функціонування системи менеджменту якості.

На нашу думку, аналіз системи менеджменту якості повинен бути обов'язковою складовою частиною загального економічного аналізу діяльності підприємства, тому що система менеджменту якості є однією підсистемою, що забезпечує роботу на підприємстві в певному періоді і досягнення відповідних виробничих і фінансових результатів.

В ході роботи нами систематизовані і проаналізовані наукові дослідження і розробки українських та зарубіжних вчених в області становлення і розвитку систем управління якістю. Проведено комплексний аналіз наявних підходів і досвіду впровадження системи менеджменту якості на підприємствах, які виробляють дитяче харчування. Показано, що політика в області якості дитячого харчування повинна передбачати спеціальні державні заходи, спрямовані на виробництво повноцінних і якісних продуктів, оскільки від цього залежить національна безпека України.